

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

☒ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 954 95 93, , www.babh.government.bg

ОДОБРЯВАМ:.....
ПРОФ. ПЛАМЕН МОЛЛОВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА БАБХ

ПРОЦЕДУРА

ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ НА ХРАНИ СЪС ЗАЩИТЕНИ ГЕОГРАФСКИ УКАЗАНИЯ, ЗАЩИТЕНИ НАИМЕНОВАНИЯ ЗА ПРОИЗХОД И ХРАНИ С ТРАДИЦИОННО СПЕЦИФИЧЕН ХАРАКТЕР В ТЪРГОВСКАТА МРЕЖА

I. Общи положения

1. Цел на процедурата

Да регламентира условията и реда за извършване на официален контрол върху храните със защитени географски указания (ЗГУ), защитени наименования за произход (ЗНП) и храни с традиционен специфичен характер (ХТСХ), както и за предприемане на действия от компетентните лица при констатиране на несъответствия при извършваните проверки в обектите за търговия с храни.

С прилагането на процедурата се проверяват продуктите произведени в Република България, както такива с произход държави членки и трети страни, за съответствието със законовите изисквания, установени в Регламент (ЕС) №1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21.11.2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

2. Законово основание:

1. Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на съвета относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 165, 30.4.2004 г.);
2. Регламент (ЕС) №1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21.11.2012г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни. (ОВ L 343, 14.12.2012 г.);
3. Регламент ЕО № 1216/2007 от 18 октомври 2007 за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 509/2006 относно селскостопански и хранителни продукти с традиционен специфичен характер (ОВ L 275, 19.10.2007г.);
4. Регламент ЕО № 1898/2006 от 14 декември 2006 за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1151/2012 относно защита на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни (ОВ L 369, 23.12.2006 г.);
5. Регламент (ЕО) № 509/2006 на Съвета от 20 март 2006 година относно селскостопански и хранителни продукти с традиционен специфичен характер (ОВ L 93, 31.03.2006 г.)-(прилага се само чл.13);
6. Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 година за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93(ОВ L 218, 13.08.2008 г.);

7. Закон за храните - Обн. ДВ бр.90 от 15.10.1999г., последно изм. и доп. бр. 68 от 02.08.2013г.;
8. Закон за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) (Обн. ДВ бр.96 от 28.11.2006г., последно изм. и доп. бр. 99 от 15.11.2013г.);
9. Наредба №6 от 05.05.2011г. за специфичните изисквания при осъществяване на официалния контрол върху употребата на защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер (Обн. ДВ бр.39 от 20.05.2011г.).

II. Официален контрол в търговската мрежа по отношение на Защитените наименования за произход (ЗНП), Защитените географски указания (ЗГУ) и Храните с традиционно специфичен характер (ХТСХ) :

При упражняване на официалния контрол длъжностните лица от БАБХ извършват инспекции в обектите за търговия на едро и дребно с храни.

1. Инспекцията, като метод на официален контрол - се извършва без предупреждение с възможност за обхващане на всички етапи на дистрибуцията и търговията на земеделски продукти и храни със защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер.

Инспекциите могат да бъдат:

- Планови - в изпълнение на Единен многогодишен национален контролен план (ЕМНКП). При извършването на планови инспекции е необходимо да се извършва пълния обем дейности, посочени в настоящата процедура;
- Внезапни и/или по сигнал – по сигнали на граждани или за проверка на разпоредени административни мерки.

Предварителната подготовка за инспекция включва запознаване с данните в досието на търговския обект, с препоръките и предписанията, дадени при предходни проверки, както и със специфичното законодателство в областта на храните със защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер, което ще е необходимо при извършване на инспекцията.

2. При упражняване на официалния контрол, длъжностните лица от БАБХ имат право:

- На свободен достъп до обектите, продуктите и документите, свързани с дейностите и лицата, подлежащи на контрол;
- Да изискват информация и документи и да получават копия от тях на хартиен и/или електронен носител;
- Да издават предписания и/или актове за констатираните нарушения съгласно разпоредбите на чл. 65 на ЗПООПЗПЕС;
- Да упражняват последващ контрол за проверка за изпълнение на предписанията.

3. Контролираните търговци са длъжни:

- Да предоставят на длъжностните лица от БАБХ свободен достъп до обектите, продуктите и документите, свързани с дейностите и лицата, подлежащи на контрол;
- Да представят на длъжностните лица от БАБХ цялата информация и документи, свързани с инспекцията;
- Да изпълняват издадените предписания.

4. Длъжностните лица от БАБХ се представят в проверявания обект на управител или отговорник на обекта, задължително се легитимират със служебна карта. Инспекцията се извършва в присъствието на служебно лице, представител на търговския обект.

Длъжностните лица от БАБХ информират за:

- Повода, по който се извършва инспекцията (планов контрол, внезапна проверка, по сигнали и жалби на граждани или тематична проверка);

- Целта на извършваната инспекция - установяване на степен на съответствие за спазване правилата за търговия със защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер на продуктите с произход Република България, държави членки и трети страни.

5. Основни моменти при извършване на контрол в обектите за търговия с храни.

Длъжностните лица от БАБХ:

- Проверяват опаковките и етикетите на храните, предлагани в съответния търговски обект, за наличието на символи, означения и наименования на продукти или храни със защитено географско означение или традиционно специфичен характер;

- Извършват проверка на наименованията на продуктите и храните, предлагани в съответния търговски обект;

- При констатиране на употреба на българско защитено географско означение или наименование на храна с традиционно специфичен характер с произход Република България, и/или с надпис ЗГУ/ЗНП/ХТСХ извършват проверка в базата данни на производителите на земеделски продукти и храни със защитени географски означения и храни с традиционно специфичен характер с български произход;

• **Национални бази данни: Национален регистър на защитените географски означения.**

<http://www.mzh.government.bg/MZH/bg/ShortLinks/ZashiteniNaimenovania.aspx>

- При съмнение за неправомерна употреба на защитено географско означение или наименование на храна с традиционно специфичен характер извършват проверка в регистъра на Европейската комисия.

• **Европейски регистър на защитените географски означения и Европейски регистър на храните с традиционно специфичен характер - DOOR database:**

<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>

Проверката се извършва по отношение на следните данни:

- Държава на произход;
- Наименование на храната;
- Вид на заявлението (ЗНП, ЗГУ/ХТСХ);
- Статус на процедурата по регистрация на ниво ЕК.

III. Предприемане на мерки при констатиране на несъответствия относно защитени наименования и храни с традиционно специфичен характер по време на официалния контрол, извършван от инспекторите на БАБХ в обектите за търговия с храни

1. Изготвяне на задължителни предписания при констатиране на нарушения, като се определят срокове и лица, отговорни за отстраняването им;

2. Изготвяне на задължителни предписания за спиране реализацията на продукти и стоки и за тяхното изтегляне от търговската мрежа, като разходите за тяхното връщане в производствения обект, където са произведени, са за сметка на производителя;

3. Упражняване на последващ контрол за проверка на изпълнение на предписанията;

4. Съставяне на актове за установяване на административни нарушения по чл. 65 ЗПОПЗПЕС.

Актовете за установяване на нарушение се съставят от инспекторите от БАБХ съгласно чл. 28 от Закона за храните. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните или от оправомощени от него длъжностни лица.

Административните мерки се предприемат при всички констатирани случаи на неправомерна употреба на защитено географско означение или наименование на храна с традиционно специфичен характер и по-конкретно:

• **Неспазване изискванията на чл.25 от Закон за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз :**

Забранява се използването на знак, означение и/или наименование на географско означение за земеделски продукт или храна, който:

- Не е вписан в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения;
- Е вписан, но конкретният земеделски продукт или храна не съответства на вписаната спецификация;
- Е вписан, но конкретният земеделски продукт или храна не е обект на контрол по чл.18 от ЗПООПЗПЕС.

Забранява се използването на наименование, знак и означение на земеделски продукт или храна с традиционно специфичен характер, който:

- Не са вписани в Европейския регистър на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер;
- Са вписани в регистъра по т. 1, но конкретният земеделски продукт или храна не съответства на вписаната спецификация;
- Са вписани в регистъра по т. 1, но конкретният земеделски продукт или храна не е обект на контрол по чл.18 от ЗПООПЗПЕС.

• **Неспазване на изискванията на чл.13 от Регламент 1151/2012 за наименованията, регистрирани съгласно дял II от Същия Регламент (за ЗГУ и ЗНП);**

• **Неспазване на изискванията на чл.24 от Регламент 1151/2012 за наименованията, регистрирани съгласно дял III от същия Регламент (за ХТСХ).**

5. При отказ за съдействие или възпрепятстване провеждането на инспекция длъжностните лица от БАБХ прекратяват инспекцията и в протокола се отбелязва причината за това. Докладва се на прекия ръководител и се съставя акт по чл. 46 от Закона за храните на отговорното лице. При необходимост се иска съдействие от органите на МВР.

6. При извършване на контрол длъжностните лица от БАБХ съставят протокол за резултатите от извършените инспекции, копие от който се предоставя на управителя или упълномощен негов представител веднага след извършване на инспекцията.

7. Информацията, получена при изпълнение на служебните задължения, е защитена от професионална тайна, съгласно чл. 7 „Прозрачност и конфиденциалност“ от Регламент (ЕО) №882/2004 г.

IV. Уведомяване при констатиране на несъответствия по отношение на ЗГУ/ЗНП и ХТСХ

При всеки констатиран случай на несъответствие при извършване на официалните проверки (напр.неправомерно използване на защитени наименования и/или символи) да се уведомява своевременно по телефона началник – отдел ” Контрол на материали и предмети за контакт с храните, биохрани, защитени географски наименования и хранителни добавки” към дирекция “Контрол на храните и граничен контрол” (КХГК) при ЦУ на БАБХ .

След това по официален път до дирекция КХГК при ЦУ на БАБХ да се изпраща подробен доклад за предприетите действия (с копия от издадените по случая документи). Доклада да се изпраща и по електронен път на следните ел. адреси: d_petlova@bfsa.bg, s_asenova@bfsa.bg и k_golemdgieva@bfsa.bg.

Дирекция “Контрол на храните и граничен контрол” от своя страна уведомява дирекция “Директни плащания и пазарна подкрепа” при Министерство на земеделието и храните (МЗХ). МЗХ от своя страна уведомява компетентния орган на съответната държава членка или трета страна.

V. Отговорност

Отговорност за изпълнение на процедурата носи БАБХ като компетентен орган, осъществяващ официален контрол на ЗНП, ЗГУ и ХТСХ в обектите за търговия с храни, съгласно разпоредбите на чл.25а от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз.

1. Отговорност на централно ниво:

Дирекция “Контрол на храните и граничен контрол” при ЦУ на БАБХ извършва надзор над отделите “Контрол на храните” към ОДБХ, по отношение на извършвания официален контрол върху храните със защитени географски указания, защитени наименования за произход и храни с традиционно специфичен характер в обектите за търговия с храни.

БАБХ чрез Дирекция КХГК до 31 януари изготвя годишен доклад до Министъра на земеделието и храните за осъществения официален контрол в търговска мрежа на храните със защитени географски указания, защитени наименования за произход и храни с традиционно специфичен характер.

2. Отговорност на регионално ниво:

Отделите “Контрол на храните”(КХ) към ОДБХ извършват проверки в обектите за търговия с храни, относно спазване на законовите изисквания, установени в Регламент (ЕС) №1151/2012 .

Честотата за извършване на официалните проверки от инспекторите от отдели КХ при ОДБХ в обектите за търговия с храни - по отношение на ЗГУ/ЗНП и ХТСХ е минимум **веднъж на 6 месеца (2 пъти годишно)**. Проверките трябва да бъдат заложени в регионалните планове за контрол на ОДБХ.

Справка за извършените проверки официален контрол на ЗГУ/ЗНП и ХТСХ съгласно таблицата от Приложение №2, да се изпраща до ЦУ на БАБХ – **веднъж на 6 месеца (2 пъти годишно)**, както следва: до 10-то число на месец юли 2014(от настоящата календарна година) и 10-то число на месец януари 2015г. (за следващата календарна година) на следните ел.адреси: d_petlova@bfsa.bg, s_asenova@bfsa.bg и k_golemdgieva@bfsa.bg.

Приложение №1 - Определения и символи на Общността

Приложение №2 - “Справка за извършен официален контрол на ЗГУ/ЗНП и ХТСХ, в съответствие с изискванията на Регламент 1151/2012”

Приложение №1 - Определения и символи на Общността:

ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЗНП/ЗГУ

„Наименование за произход“ е наименование, което идентифицира продукт:

- произхождащ от специфично място, регион или в изключителни случаи държава;
- чието качество или характеристики се дължат основно или изключително на специфична географска среда с присъщите ѝ природни и човешки фактори;
- чийто етап на производство се извършва в определения географски район.

„Географско указание“ е наименование, което идентифицира продукт:

- с произход от специфично място, регион или държава;
- чието качество, репутация или други характеристики се отдават предимно на неговия географски произход;
- на който поне един етап на производствения процес се осъществява в определения географски регион.

Правила за използването на наименованията и символите:

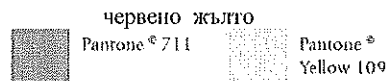
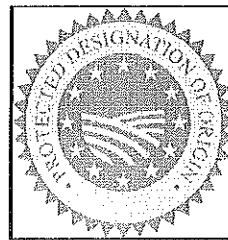
- ЗНП и ЗГУ могат да се използват от всеки оператор, предлагащ на пазара продукт, който отговаря на съответната спецификация.
- В случай на продукти с произход от ЕС, които се предлагат на пазара със защитено наименование за произход или защитено географско указание регистрирано в съответствие с процедурите, предвидени в Регламент (ЕС) №1151/2012, свързаните с тях символи на Съюза присъстват върху етикета. Освен това регистрираното наименование на продукта следва да бъде разположено в същото зрително поле (считано от 04.01.2016г.). Означенията „защитено наименование за произход“ или „защитено географско указание“ или съответните съкращения ЗНП или ЗГУ могат да присъстват върху етикета.
- Върху етикета може да има също: изображения на географския район на произход и текстови, графични или символни препратки към държавата-членка и/или региона, на чиято територия е разположен географският район на произход.
- Без да се засяга Директива 2000/13/ЕО, върху етикетите могат да бъдат използвани колективните географски марки, посочени в член 15 от Директива 2008/95/ЕО, заедно със защитеното наименование за произход или защитеното географско указание.
- В случай на продукти с произход от трети държави, предлагани на пазара под наименования, вписани в регистъра, върху етикетите могат да присъстват означенията, посочени в параграф 3 на Регламент (ЕС) №1151/2012 или свързаните с тях символи на Съюза.

СИМВОЛИ И ОЗНАЧЕНИЯ НА ОБЩНОСТТА

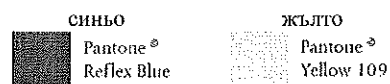
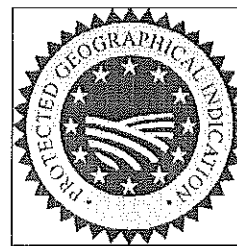
(Посочени в чл.12 дял II от Регламент (ЕС) № 1151/2012, Приложение V от Регламент (ЕО) № 1898/2006 и т.1,2 и 3 от Приложение V от Регламент (ЕО) № 628/2008)

I. Цветни символи

Символ на Общността за „Защитено наименование за произход“/ “Protected designation of origin”

Символ на Общността за „Защитено географско указание“ / „Protected geographical Indication”

II. Символи в черно и бяло

III. Шрифт

За текста трябва да се използва шрифт Times Roman - той се изписва с главни букви.

Намаляване

Най-малкият размер на символите на Общността е 15 mm в диаметър.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

“Храна с традиционно специфичен характер” (ХТСХ)

Едно наименование отговаря на условията за регистрация като “Храна с традиционно специфичен характер”, когато описва специфичен продукт или храна, който (която):

- е резултат от начин на производство, преработка или състав, които съответстват на традиционна практика за този продукт или тази храна, или
- е произведен (произведена) от суровини или съставки, които традиционно се използват за него (нея).

За да бъде регистрирано едно наименование като храна с традиционно специфичен характер, то трябва:

- да е било използвано традиционно за този специфичен продукт; или
- да е означение за традиционния характер или специфичния характер на продукта.
- „Традиционен“ означава доказана употреба на вътрешния пазар за период, който позволява предаване от поколение на поколение; този период е най- малко **30 години**.
- „Специфичен характер“ по отношение на даден продукт означава характерните специфики на производство, които отличават ясно този продукт от други подобни продукти от същата категория.

Правила за използването на наименованията и символите – ХТСХ :

- Наименование, регистрирано като храна с традиционно специфичен характер, може да се използва от всеки оператор, предлагащ на пазара продукт, който отговаря на съответната спецификация.
- В случай на продукти с произход от ЕС, които се предлагат на пазара като храни с традиционно специфичен характер и които са регистрирани в съответствие с Регламент (ЕС) № 1151/2012, върху етикета се поставя символът, предвиден в параграф 2, без да се засяга параграф 4 от регламента. Освен това наименованието на продукта следва да бъде разположено в същото зрително поле (считано от 04.01.2016г.). Означението „храна с традиционно специфичен характер“ или съответното съкращение „ХТСХ“ също може да се посочи върху етикета.
- Символът се поставя доброволно върху етикета на храни с традиционно специфичен характер, произведени извън Съюза.

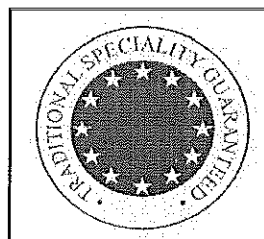
СИМВОЛИ И ОБОЗНАЧЕНИЯ НА ОБЩНОСТТА ХТСХ Traditional speciality guaranteed

(Посочени в чл. 23, дял III от Регламент (ЕС) № 1151/2012 и Приложение V от Регламент (ЕО) № 1216/2007)

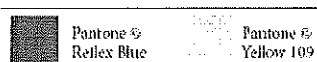
I. Цветни символи

СИНЬО

ЖЪЛТО

II. Символи в черно-бяло

III. Шрифт

За текста трябва да се използва шрифт Times Roman.

Най-малкият размер на символите на Общността е 15 mm в диаметър.

Приложение №2 (Таблица)

“Справка за извършен официален контрол на ЗГУ/ЗНП и ХГСХ, в съответствие с изискванията на Регламент 1151/2012

ОДБХ -

Месец -Януари – Юни/ Юли – Декември

Регистрационен номер и адрес на проверения обект	Брой извършени проверки в обекта за търговия с храни	Дата на извършване на проверките	Описание на проверените храни (вид и търговско наименование)	Страна на произход и производител на проверените храни	Констатиран несъответствие Да / Не	Описание на несъответствие то	Предприети мерки
1.							
2.							
3.							
4.							
Общо							